

Etatsraad *E. Holm.*

Da Lerchenfeldts tidligere Ejer, Godsejer, Etatsraad *Emil Holm*, den 30. Maj i Aar lukkede sine Øjne, 97¹/₂ Aar gammel, bortkaldtes en af de sidste blandt Foregangsmændene fra en for dansk Landbrug saare betydningsfuld Periode. Det var i 1860'erne og 70'erne, at Grunden lagdes til Nutidslandbruget, at Videnskabens befrugtende Indflydelse gav sig synlige Resultater paa Marken og i Stalden, og at Mænd som *Segelcke* og *Fjord* flyttede vort Landbrugs Mærkepæle. Gaardmandsbruget havde den Gang endnu ikke taget det Opsving, som det senere tog, og Husmandsbruget var uden Betydning. Det var det større Landbrug, som maatte føre an, til Lykke for vort Land forstod det sin Besøgelsestid, og med *Edw. Tesdorpf* som ypperste Repræsentant fylkede der sig hurtigt en tilstrækkelig stor Stab af Fremskridtsmænd til Arbejde for de nye Ideer. Blandt disse Foregangsmænd indtog Godsejer *Holm* ikke den mindst fremskudte Plads.

Han fødtes den 2. November 1819 som Søn af den bekendte Handelsmand og Industridrivende *Jacob Holm*. Bestemt for Farmacien tog han 1840 farmaceutisk Eksamen, drev i 10 Aar Apoteket i Nyborg, men opgav denne Virksomhed, da han 1854 købte Lerchenfeldt ved Kalundborg, der i 60 Aar forblev i hans Eje.

Holms kemiske Uddannelse gav ham straks et ikke ringe Forspring for de fleste af hans Kolleger, navnlig til rigtig Forstaaelse af den kunstige Gødningens Betydning, som den Gang stod i saare ringe Kurs. Og for de nye Fremgangsmaader, om hvis Nytte han følte sig overtydet, blev han en ihærdig Talsmand, han vaagede ikke skinsygt over sine Erfaringer som over en Fabrikationshemmelighed til eget bedste, men som Landbrugets andre Foregangsmænd søgte han ihærdigt at gøre andre delagtige i sin Viden og Kunnen. Dørene op paa vid Gab, intet Hemmelighedskræmmeri, men alle, der vil se og høre, er velkomne!

Skøndt Etatsraad *Holms* Forberedelse til Landvæsenet i højere Grad, end det var sædvanligt den Gang, var bygget paa Teori, blev han en kyndig og forstaaende Praktiker. Udelukkende ved eget Arbejde gennemførte han Overgangen fra Faar til Kvæghold, og interesseret og kyndig ledede han Lerchenfeldts Mælkeri, der blev et af vore mest anerkendte Læresteder. Hans Forbindelse med en anden Entusiast fra Oplysningsarbejdets Omraade, *Ernst Trier* paa Vallekilde, førte blandt andet med sig, at der til alle Tider var rigelig Tilgang af lærelystne unge Folk.

I omtrent 30 Aar forblev *Holm* i aktivt Arbejde paa Lerchenfeldt og i Holbæk Amts Landbrugsorganisationer: det økonomiske Selskab, Foreningen til Indkøb af kunstig Gødning m. fl. Han flyttede saa til København, hvor der paa forskellig Maade blev lagt Beslag paa hans Indsigt, Erfaring og Retsind. Han blev Tilsynsmand ved Landbohøjskolen 1883—1911, Revisor fra 83 til 1900 i Landhusholdningsselskabet, som han desuden

bistod i mange Aar ved Uddelingen af de under Selskabet henlagte Legater, og han blev i 1884 valgt som Landbrugets første Repræsentant i Grosserer-Societetets Smørnoteringsudvalg.

I de sidste 20 Aar af sit Liv fik *Holm* en ny og for ham i høj Grad interessant Opgave som Medejer af den 1200 Tdr. Land store Sidinge Vig. Han oplevede den store Triumf at se sin Ungdoms Teorier om Værdien af kunstig Gødning fuldt stadfæstet af Praxis. Thi medens Ejendommen, der dreves som kvægløst Agerbrug, udelukkende ved kunstig Gødning, ved Overtagelsen i 1892 sjældent naaede en Produktion af over 4500 Tdr. Sæd, androg Høsten ved Salget i 1914 omtrent 12,000 Tdr. Den der endnu for 8—10 Aar siden, før Alderens Tryk var blevet for tungt, talte med *Holm* om Arbejdet paa Sidinge Vig, kunde ikke andet end blive revet med af den ungdommelige Varme, med hvilken han omfattede dette Arbejde.

— I vore Dage er det noget af en Modesag at forkætre alt, hvad der hører det større Landbrug til, og Husmanden er foreløbig Trumf indenfor Landbruget. Al Respekt for det Arbejde, der udrettes for at hæve vort Husmandsbrug, men man vogte sig for ikke at slaa for meget i Stykker under dette Arbejde og helt at glemme den store, uselviske Virksomhed i Oplysningens Tjeneste, der fra det store Brugs Side gik forud for og muliggjorte Nutidens Udvikling i dansk Landbrug. Det tjener Etatsraad *Holm* til Ære, at han var med i dette Arbejde, at han forstod Kunsten at følge dem, der var større end han selv. Derfor blev han ogsaa et nyttigt Samfundsmedlem, og derfor fortjener han ogsaa nu ved sin Død at mindes med Tak og Anerkendelse for, hvad han har udrettet.